

Međunarodni dan ljudskih
prava obeležen u Nišu
i u Prokuplju

Gotovo izvesno gašenje
Radio Subotice

23

Minority News

mesečni bilten o životu manjinskih zajednica u Srbiji

decembar 2015

Izmene Zakona o zaštiti prava i sloboda nacionalnih manjina

Jevrejska
zajednica

Veličanstveno
delo
profesora
Rota

Hrvatska zajednica

Adventski
vijenac

Romska zajednica
Predstavnici nacionalnog
saveta u Ministarstvu
kulture i informisanja

Slovačka zajednica

Naiva iz
Kovačice u
Bratislavi

IZDVAJAMO

Paunović: Nadamo se konkretnim pomacima u oblasti ljudskih prava

Srbija ide uzlaznom putanjom u ostvarivanju ljudskih prava, izjavila je direktorka Vladine Kancelarije za ljudska i manjinska prava, Suzana Paunović, koja veruje da će narednu godinu obeležiti čitav niz još konkretnijih aktivnosti u toj oblasti.

Dva miliona dinara za projekte crnogorskih udruženja u Srbiji

Za sufinansiranje projekata udruženja iz oblasti kulture, obrazovanja, informisanja i službene upotrebe crnogorskog jezika i pisma izdvojeno je dva miliona dinara.

Otpočela izrada izmene Zakona o zaštiti prava i sloboda nacionalnih manjina

Dana 03. decembra 2015. godine održan je prvi sastanak Posebne radne grupe za pripremu teksta Nacrtu zakona o izmenama i dopunama zakona o zaštiti prava i sloboda nacionalnih manjina.

Srbija da godišnje isplaćuje 950.000 evra jevrejskoj zajednici

Rasprava o Nacrtu zakona o otklanjanju posledica oduzimanja imovine žrtvama Holokausta koje nemaju živih zakonskih naslednika počela je juče u Palati Srbija i o ovome će se pregovarati do 18. decembra, a kako je istaknuto, do kraja godine bi sve već trebalo da bude u Vladi.

Ako imate pitanje vezano za funkcionisanje Nacionalnih saveta nacionalnih manjina ili za oblast prava nacionalnih manjina rado ćemo pronaći i objaviti odgovor.

info@minoritynews.rs

UVODNIK 23

Godina odlazi, rešenja dolaze

Odlazi godina nade i dolazi godina još veće nade - moglo bi se zaključiti u optimističkom uvodniku krajem uspešne godine. Moglo bi se zaključiti i da je i ova godina velikih očekivanja prošla bez očekivanih promena, što bi bilo primereno uvodniku sa manjkom optimizma u godini razočarenja. Uvodnik iskusnog kolumniste bi svakako pokušao da pronađe sredinu između dve krajnosti pretendujući da je aritmetička sredina uvek najbliža istini. Na žalost, nije uvek baš tako. Zapravo, gotovo nikad nije baš tako.

Istina jeste da je 2015. godina bila godina velikih očekivanja za nacionalne savete nacionalnih manjina. Očekivali su nova, bolja, modernija i sveobuhvatnija rešenja, bolju saradnju sa državom, bolje razumevanje sopstvenih potreba i veću kulturnu autonomiju. Kao i svake godine do sada, očekivalo se i da će izdavanja države za podršku sprovođenju nadležnosti Nacionalnih saveta nacionalnih manjina biti veća.

Država je, sa druge strane, očekivala da će se Nacionalni saveti nacionalnih manjina baviti sobom i svojim nadležnostima, a da će državu pustiti da radi svoj posao. Ni očekivanja države ni očekivanja nacionalnih saveta nacionalnih manjina nisu ispunjena i svako će na svoj način pokušati da što pre zaboravi ovu godinu izneverenih neda, nadajući se da će baš sledeća godina biti godina u kojoj će se dati vетар u jedra novom Zakonu o zaštiti prava i sloboda nacionalnih manjina i pronaći model koji će doneti stabilnost i omogućiti da se manjinska politika konačno sprovodi kroz rutinu. Bez velikih reči i očekivanja, čekamo još jednu godinu za koju statistika može da kaže da je verovatno još jedna godina neostvarenih neda, ali već smo naučili da, kada je u pitanju život, statistika i matematika mogu da pogreše.

Sa najboljim željama za predstojeće praznike, neka nam 2016. donese uspeh i dugo željeni sklad između očekivanja i realnosti.

U Srbiji žive pripadnici 30 različitih nacionalnih zajednica!

Dva miliona dinara za projekte crnogorskih udruženja u Srbiji

Za sufinansiranje projekata udruženja iz oblasti kulture, obrazovanja, informisanja i službene upotrebe crnogorskog jezika i pisma izdvojeno je dva miliona dinara.

Novac je, kako je saopštilo Nacionalni savjet crnogorske nacionalne manjine, dodijeljen za projekte 26 udruženja sa teritorije Republike Srbije.

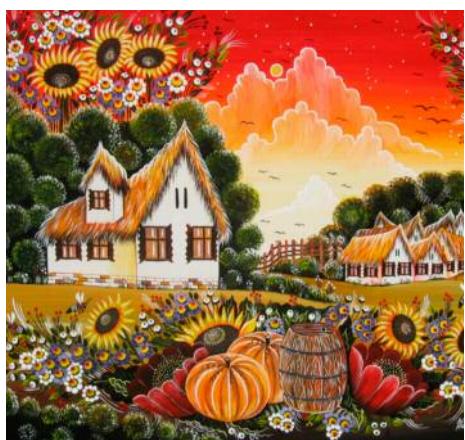
Od 29 udruženja koja su aplicirala na Konkurs, tri nijesu ispunjavala propisane uslove.

"O raspodjeli novca odluka je dvotrećinskom većinom donijeta na VII sjednici Nacionalnog savjeta crnogorske nacionalne manjine u Republici Srbiji, koja je održana 26. novembra u Crnogorskому kulturnom centru u Lovćencu. U ime Udruženja 'Krstaš', Ljubomir Perović je uručio plaketu Nacionalnom savjetu za saradnju i doprinos u očuvanju nacionalnog identiteta crnogorske zajednice u Republici Srbiji", dodaje se u saopštenju.

Naiva iz Kovačice u Bratislavi

UGaleriji slovačkog Ministarstva kulture u Bratislavi do 20. decembra ljubitelji umetnosti imaju retku priliku da na reprezentativnoj, do sada najvećoj izložbi u Slovačkoj upoznaju celovito naivno slikarstvo svoje manjine u Srbiji, slike vojvodjanskih Slovaka na izložbi Kovačica mekasvetskog naivnog slikarstva.

"Ovo je najveća izložba našeg naivnog slikarstva u Slovačkoj. Sadrži 157 slika, 10 šamlica i 15 oslikanih tikvi 63 autora", kazao je na otvaranju izložbe 3. decembra osnivač Galerija Babka iz Kovačice koja naredne godine obeležava četvrt veka postojanja.

Ova reprezentativna izložba obuhvatila je sve generacije vojvodjanskih naivnih slikara iz slovačke manjine, od najstarijeg Vladimira Boboša (1906 - 1978) preko u Slovačkoj najpopularnijih naivaca iz Kovačice, Martina Jonaša i Zuzane Halupove, do najmladje generacije koju predstavlja tek 23-godišnja Sanja Stvorcova.

Na otvaranju izložbe najstariju generaciju došao je da predstavi Jan Bačur, Srednju Pavel Hajko, a najmladju Mihal Hraško koji u okviru izložbe imaju i svoja pojedinačna predstavljanja.

Slike, šamlice i tikve prati i bogata hronika Jana Bačura 30 knjiga hronika naivnog slikarstva u Kovačici u kojima se

po rečima Babke može pratiti radjanje misli i predstave prenete kasnije na platno ili predmet. "Izložba predstavlja promociju slovačkog naivnog slikarstva kao elementa nematerijalne kulturne baštine Srbije u Slovačkoj, a istovremeno afirmaciju slovačke nacionalne zajednice koja živi u Srbiji, a sa kojom je Srbija izgradila odnos koji po obostranoj proceni prevazilazi opšte prihvaćene standarde", kazao je počasni pokrovitelj izložbe, ambasador Srbije u Bratislavi, Šani Dermaku.

Ambasador je podsetio da je naivno slikarstvo vojvodjanskih Slovaka uvršćeno u nacionalnu nematerijalnu kulturnu baštinu Srbije, a da je želja da sledeći korak bude upis u svetsku baštinu pod zaštitom UNESCO.

Opus sva 63 umetnika predstavljena na izložbi uvršćen je u prvu multimedijsku enciklopediju naivnog slikarstva Vojvodjanskih Slovaka na slovačkom jeziku koja je objavljena prošle godine.

Izmene Zakona o zaštiti prava i sloboda nacionalnih manjina

Izvor: DANAS

Ministarstvo državne uprave i lokalne samouprave počelo je rad na izmenama Zakona o zaštiti prava i sloboda nacionalnih manjina kako bi se uredila oblast upisa podataka o nacionalnoj pripadnosti u javne isprave, službene evidencije, i to uz poštovanje prava na slobodno izjašnjavanje. Iz Ministarstva očekuju da ovaj zakon bude usvojen na leto sledeće, 2016 godine.

Kako za Danas dodaje državni sekretar Ministarstva, Ivan Bošnjak, urađen je i Akcioni plan za ostvarivanje prava nacionalnih manjina, koji je postavljen na sajt ovog ministarstva radi konsultacija.

- Kao jedan od koraka da položaj manjinskih zajednica dodatno unapredimo, pristupili smo izradi ovog izrazito značajnog strateškog dokumenta, što nam je i deo obaveza koje proističu iz Poglavlja 23. Najvažniji cilj ovog dokumenta jeste da to što usvojimo zaista donese dobro našim građanima, objašnjava Bošnjak. Prema njegovim rečima, jedan od najvećih problema je položaj interna raseljenih Roma, ali i Egipćana i Aškalija poreklom sa KiM, koji nemaju lične isprave.

Biti u toj situaciji, ukazuje naš sagovornik, znači da niste u mogućnosti da ostvarite osnovna građanska prava, jer je jedan od osnovnih kriterijuma da biste ih ostvarili - državljanstvo, "ali u saradnji sa nadležnim državnim organima i UNHCR veliki napredak je ostvaren kako bi lica koja su bili državljeni bivše SRJ lakše stekla srpsko državljanstvo".

Na pitanje da komentariše rad nacionalnih saveta nacionalnih manjina, Bošnjak kaže da je zadovoljan, "jer

predstavnici saveta prepoznaju napore vlade da se saradnja unapredi".

- Ipak, kako moramo rešavati sva pitanja koja nacionalni saveti stave na sto, tako moramo i voditi računa o njihovim jasnjim ovlašćenjima, transparentnijem trošenju sredstava i smanjenju prekomerne politizacije rada nacionalnih saveta - ukazuje naš sagovornik. Kada je

reč o sve izraženjem govoru mržnje, Bošnjak smatra da se mora brže i detaljnije odgovarati na nalaze poverenika i ombudsmana kako bi se osigurala efikasna obrada dostavljenih pritužbi, ali i da je neophodno sprovođenje obuka sudija, javnih tužioца i policijskih službenika "radi unapređenja znanja i veština neophodnih za efikasno gonjenje zločina iz mržnje".

Izražena zahvalnost Misiji OEBS u Srbiji

Bošnjak se zahvalio Misiji OEBS u Srbiji na podršci i izrazio je zadovoljstvo što je Radna grupa, sastavljena od predstavnika državnih organa, eksperata i predstavnika nacionalnih saveta nacionalnih manjina, ovom važnom poslu pristupila profesionalno i odgovorno.

Takođe je istakao da Vlada Srbije i ovim potezom pokazuju snažnu volju da se položaj nacionalnih manjina što više unapredi.

U sastavu radne grupe su predstavnici ministarstava državne uprave i lokalne samouprave, kulture i informisanja, pravde, prosvete, nauke i tehnološkog razvoja i unutrašnjih poslova, nacionalnih saveta nacionalnih manjina, Kancelarije za ljudska i manjinska prava, Koordinacionog tela za Bujanovac, Preševo i Medvedju, kao i Kancelarije Saveta Evrope.

Stručnu i tehničku podršku celokupnom procesu pruža Misija OEBS-a u Srbiji.

Međunarodni dan ljudskih prava obeležen u Nišu i u Prokuplju

UNišu je i ove godine obeležen Međunarodni dan ljudskih prava nizom okruglih stolova, tribina, debata i uličnih akcija. Ono što se smatra vidljivim pomakom u ovoj oblasti je povećana svest o drugačijem pristupu zaštite nacionalnih manjina u Srbiji, pre svega na lokalnom nivou.

U tom kontekstu može se reći da su organizacije civilnog društva u Nišu na sebe preuzele veoma važnu i odgovornu ulogu. Osim toga, grad Niš i akteri lokalne samouprave pokazuju sve veću spremnost za kooperaciju sa organizacijama civilnog društva, što će u narednom periodu svakako dovesti do određenih rezultata. Udrženje romkinja „Osvit“ iz Niša, uz podršku Kancelarije za ljudska i manjinska prava u Nišu i Komisije za ravnopravnost polova i jednake mogućnosti Skupštine grada, organizovalo je okrugli sto povodom Međunarodnog dana ljudskih prava, koji ujedno predstavlja i poslednji dan kampanje 16 dana aktivizma.

Pored organizatora skupa, Ane Saćipović - ispred udrženja romkinja Osvit, Sanje Jefić Branković - ispred Kancelarije za ljudska i manjinska prava i Dragane

Stojanović Krstić - ispred Komisije za rodnu ravnopravnost i jednake mogućnosti Skupštine grada Niša, učešće u razgovoru uzeli su predstavnici grada, član gradskog Veća zadužen za socijalna pitanja – Svetozar Aleksov, direktorka Sigurne kuće u Nišu - Sonja Šćekić, narodni poslanik iz Niša - Dušan Milisavljević, oficirka za vezu sa zajednicom PU Niš - Marija Ranđelović, predstavnici Doma zdravlja, predsednica Saveta za ljudska i manjinska prava Veća grada Niša- Slavica Andonov, predstavnici Centra za socijalni rad, predstavnik Nacionalnog saveta romske nacionalne manjine i Alija Saćipović ispred Nacionalnog saveta romske nacionalne manjine.

Ove godine poseban akcenat u kontekstu zaštite ljudskih prava u Nišu stavljen je na zaštitu žena od nasilja i primenu

odredaba Konvencije Saveta Evrope. Razlog za ovakvo usmerenje je najavljen donošenje Strategije bezbednosti grada Niša, kao i Strategije za unapređenje položaja Roma i Akcionog plana za njihovo sprovođenje. Ova dva strateška lokalna dokumenta bi u velikoj meri obuhvatila probleme manjina, a pre svega Roma u Nišu.

Međunarodni dan ljudskih prava obeležen je i u odeljenju Kancelarije za ljudska i manjinska prava u Prokuplju. Kancelarija za ljudska i manjinska prava i Opština Prokuplje, organizovali su skup u formi okruglog stola na temu "Dan ljudskih prava - definisanje prioriteta i ključnih izazova za unapređenje ljudskih prava u Topličkom okrugu".

Skupu su prisustvovali predstavnici relevantnih institucija, sudske vlasti, lokalne samouprave, Centra za socijalni rad i organizacija civilnog društva. Odeljenje Kancelarije za ljudska i manjinska prava u Prokuplju otvoreno je pre mesec dana.

Paunović: Nadamo se konkretnim pomacima u oblasti ljudskih prava

Izvor: TANJUG

Srbijska ide uzlaznom putanjom u ostvarivanju ljudskih prava, izjavila je direktorka vladine Kancelarije za ljudska i manjinska prava, Suzana Paunović, koja veruje da će narednu godinu obeležiti čitav niz još konkretnijih aktivnosti u toj oblasti.

- Za nas kao vladu je bitno da se nastavi uzlazna putanja u ostvarivanju ljudskih prava i da ni u jednom trenutku nemamo stagnaciju, što mislim da smo uspeli da obezbedimo - rekla je Paunović, povodom 10. decembra, Međunarodnog dana ljudskih prava.

Ona je istakla i da su pripadnici romske nacionalne manjine i osobe sa invaliditetom, prema istraživanjima, najosetljivije društvene grupe, ali da, kada su u pitanju ljudska i manjinska prava, zabrinjava nasilje nad ženama i vršnjačko nasilje.

Međutim, kako kaže, ono što je obeležilo 2015. godinu, i to ne samo u Srbiji, već i u svetu, jeste migrantska kriza.

- Ono što je dosta dobro je da je Srbija pokazala na konkretnom primeru kako se ljudska prava poštuju i kako se odnosi prema ljudima koji se nalaze u nevolji - rekla je Paunović dodajući da to oslikava najbolje kakav je pristup Vlade Srbije ka ljudskim pravima i njihovoj zaštiti.

Prema njenim rečima, nije neophodno

da budete članica EU, ni da ste otvorili pregovaračko poglavlje 23, jer za Srbiju ta pravila važe bez obzira što se nalazi u procesu pridruživanja, praktično u početnoj fazi.

Ona je podsetila da je 2015. godinu obeležio veliki broj aktivnosti vlade na daljem unapređenju stanja ljudskih prava u Srbiji.

Podsećajući da su sve aktivnosti bile usmerene ka stvaranju uslova za otvaranje pregovaračkog poglavlja 23, ona je istakla da su vlada, sva ministarstva i civilno društvo bili usmereni ka tome da se napravi što bolji plan aktivnosti, mere, koje će omogućiti da to pregovaračko poglavlje bude otvoreno.

- Međutim, to je za nas bilo dragoceno, jer smo napravili presek čitave oblasti ljudskih prava od toga što je doneto, gde imamo probleme u primeni i gde treba menjati zakone, predviđeli smo određene mere kako će se u određenom periodu raditi na poboljšanju pune primene zakonskih rešenja - rekla je

Paunović dodajući da je sve to rađeno pod okriljem velike migrantske krize.

Istiće i da postoje brojna istraživanja koja govore koje su osetljive društvene grupe u najvećem riziku, a da su ona najčešće vezana za pripadnike romske nacionalne manjine, osobe sa invaliditetom....

- Ne smemo da zaboravimo nasilje nad ženama i veliki broj smrtnih slučajeva. To je nešto na čemu, kao društvo, treba da se u narednom periodu još više zabrinemo - ukazala je Paunović.

Prema njenim rečima, zabrinjava i porast vršnjačkog nasilja što zahteva mnogo intenzivniji rad.

Međutim, kako kaže, ključno je da su sve osetljive društvene grupe, sada u jednoj povoljnijoj poziciji.

Navodeći da veliki rizik za ostvarivanje ljudskih prava predstavlja ekonomska kriza u kojoj se Srbija, pre aktuelne vlade, nalazila, ona je istakla da su preuzete ekonomske reforme, pokrenut privredni rast, otvorena nova radna mesta, stvorili povoljniju klimu za ostvarivanje ljudskih prava.

- Činjenica je da nedostatak finansijskih sredstava, a često i nedostatak ljudskih kapaciteta evidentan problem sa kojim se suočavaju i vlada i lokalne samouprave, ali to ne mora uvek da bude jedino opravdanje i ne sme da bude opravdanje za ostvarivanje ljudskih prava - rekla je Paunović dodajući da je potrebno da se svi zakoni, sve strategije i akcioni planovi u punoj meri primene.

Ujedinjene nacije su 10. decembra 1948. godine usvojile Univerzalnu deklaraciju o ljudskim pravima u kojoj je istaknuto da su ta prava univerzalna i da ne zavise od nacionalne, državne, ideološke ili kulturne pripadnosti.

Tim dokumentom se štite građanske, političke, ekonomske, socijalne i kulturne slobode i prava čoveka - od prava na život i slobodu, do prava na dostojanstvo, privatnost, socijalnu sigurnost i udruživanje.

Gotovo izvesno gašenje Radio Subotice

Izvor: Radio Slobodna Evropa / Autor: Vesela Lajoš

Radio Subotica, jedan od prvih višejezičnih elektronskih medija u Vojvodini, osnovan 1968. godine, zakonski je 1. novembra praktično prestao da postoji. Nakon dva neuspela pokušaja prodaje, Agencija za privatizaciju odbila je da se radio po treći put nađe na aukciji, te pred ovom kućom stoji mogućnost da ode u stečaj ili da se kroz eventaulnu podelu akcija sačuva, ali u nekoj drugoj formi.

Specifičnost Radio Subotice je upravo u njenom višejezičnom programu – uz tri redakcije na srpskom, mađarskom i hrvatskom jeziku, ovaj je medij emitovao još i programe na nemačkom i bunjevačkom. Gotovo je izvesno da će od toga preživeti samo srpski i mađarski program, a da će se teško pokrenuti program na drugim jezicima.

Sa datumom završetka privatizacije elektronskih medija, svi zaposleni u Radio Subotici dobili su otkaze, osim glavnih urednika tri redakcije i po jednog novinara, koji su održavali minimum programskog sadržaja. U četvrtak, 26. novembra, stekli su se uslovi da radni odnos prestane i njima, tako da je radio

sada bez ijednog zaposlenog.

Međutim, kako je Radiju dodeljena frekvencija do naredne godine, program bi se morao emitovati sve do ukidanja i

Specifičnost Radio Subotice je upravo u njenom višejezičnom programu – uz tri redakcije na srpskom, mađarskom i hrvatskom jeziku, ovaj je medij emitovao još i programe na nemačkom i bunjevačkom

frekvencije. Zasad je rešenje u volonterskom radu – i glavni urednici i nekoliko novinara prihvatili su da program prave na volonterskoj osnovi, do daljnog, odnosno dok se ne pronađe način da se taj rad isplati.

Lokalna samouprava više nema zakonskih mogućnosti da finansira radio, iako su i vladajuća politička elita i građani više puta pokretali inicijative da se Radio Subotica, zbog specifičnosti njenog programa, izuzme iz privatizacije, te i dalje

ostane lokalni radio koji bi bio budžetski finansiran.

Program se radi u tzv. sendviču, odnosno na jednoj frekvenciji na sva tri jezika, iako je sve donedavno radio posedovao dve frekvencije. Drugu frekvenciju je RTV Vojvodina, koja je njen vlasnik, ustupila RTV kući Panon, gde je nedavno prešao deo novinara mađarske redakcije. Inicijativa o stvaranju posebnog

Privatizacija je međutim dovela u opasnost da se ukinu programi na jezicima nacionalnih manjina

mađarskog radija potekla je od Saveza vojvođanskih Mađara, ali ona nije dobila podršku u većem delu mađarske redakcije Radio Subotice.

„Veći deo nas je ipak bio za ostanak u zajedničkom radiju, kao multietničkoj i multikulturnoj instituciji. Privatizacija je međutim dovela u opasnost da se ukinu programi na jezicima nacionalnih manjina”, kaže Imre Tot, novinar mađarske redakcije Radio Subotice.

Iako je inicijativu SVM prihvatio i Nacionalni savet Mađara, pri tom odbivši peticiju koju je potpisalo blizu 7.000 slušalaca ove redakcije da se očuva postojeći program, tim stavom i odlikom nisu zadovoljni mnogi novinari.

„To rešenje mi smatramo lošim i plašimo se da je ono čak i nezakonito”, kaže Tot. Ovakvo rešenje glavni urednik mađarske redakcije Erne Nemet vidi kao političko.

„Sada postoji jedna nova radio stanica, Mađarski subotički radio (Magyar szabadkai radio), a cilj čitave inicijative je bio uništavanje Radio Subotice. Mi smo bili objektivni i nepristrasni, i to je bio problem. A tu odluku doneo je lično Išvan Pastor”, kaže Nemet.

Mađarski pokret, nedavno osnovan kao opozicioni blok unutar Saveza vojvođanskih mađara, nazvao je novi radio piratskim, odnosno nelegalnim, jer za njegovo pokretanje Fondacija Panonne poseduje dozvolu, te da je UO ove fondacije odbio predlog direktora RTV Panon da uđe u taj projekat.

„Mađarski program Radio Subotice i RTV Panon dovedeni su u ovu situaciju nasilnim političkim odlukama predsednika Saveza vojvođanskih Mađara”, napominje Mađarski pokret.

Jedan od predloga novinara bio je da se u slučaju gašenja Radio Subotice osnuje posebna, politički nezavisna fondacija koja će stati iza novog medija. Nacionalni savet odbio je taj predlog, i odlučio se za ovakvo rešenje.

Sa druge strane, nacionalni saveti bunjevačke i hrvatske zajednice nisu imali nikakve inicijative da se spasu programi na ovim jezicima. A upravo zbog malobrojnosti auditorijuma, opstanak ovakvih medija na tržišnim principima

je vrlo neizvestan.

Kalman Kuntić, pomoćnik pokrajinskog sekretara za kulturu i informisanje, kaže da je Vojvodina bila spremna da i dalje pomaže manjinske medije, ali da je inicijativa morala doći iz samih zajednica.

On ocenjuje da se upravo zbog brojnih programa na manjinskim jezicima, koji će sada izvesno biti ugašeni, koncept privatizacije bez ikakve alterantive pokazao veoma lošim.

„Ono što je bilo problematično od samog početka, kada je zauzet taj magistralni pravac da se ide u privatizaciju,

jeste što se nije razmišljalo o alternativi. Ti koncepti postojanja medija, pa i medija lokalne samouprave su bili skupi.

Onda je trebalo razmišljati o drugim modelima, o mogućem dručnjem načinu organiziranja svih tih kuća putem civilnog sektora, o čemu se nikada ozbiljno nije razmišljalo. Nikada se nije ozbiljno razmišljalo prepostavljam što je bilo kojoj vlasti, neovisno o razini, bilo jedino bitno na određeni način pomagati samo ono što može kontrolirati”, podseća Kuntić.

„Posledica toga je da će informisanje na srpskom jeziku ostati u okviru privatnih medija u gradu, a šansu za opstanak imaju još mediji na mađarskom jeziku, jer je ta zajednica sposobna da finansira svoje medije. Ostale manjinske zajednice neće više imati svoj program”, kaže Kuntić.

„A hrvatska zajednica u Vojvodini ostaje

Kalman Kuntić, pomoćnik pokrajinskog sekretara za kulturu i informisanje, kaže da je Vojvodina bila spremna da i dalje pomaže manjinske medije, ali da je inicijativa morala doći iz samih zajednica

bez tri medija – Radio Subotice, Radio Sombora i Radio Bača. Svakako je trebalo razmišljati o alternativi - nekim komercijalnim emiterima civilnog sektora ili o takozvanim komunitarnim medijima, sve popularnijim u Evropi.

Ništa se nije preduzelo, iako je pokrajinski tajništvo, kao financijer tih medija u jednom dijelu, predlagalo razgovore koji će voditi unapređenju informiranja jezicima svake pojedinačne manjine koja je za to zainteresirana. Moram reći da nikada nismo imali pokazanu volju da se s pokrajinskom administracijom ozbiljnije razgovara o tome”, kaže Kuntić. Direktor radija Ljubiša Stepanović, međutim, tvrdi da je u kontekstu privatizacije u opasnosti i srpski program.

„Ovde se pažnja usmerava na poziciju nacionalnih manjina i kapacitete za njihovo informisanje, a pri tom se zaboravlja većinsko stanovništvo, Srbi, koji se inače tretiraju kao većina, iako su i oni ovde statistička manjina... Ko sad treba da dođe ovde - ambasador Konuzin da pita ima li ovde Srba? Ko će njih da zastupa i njihov interes u ovakvoj strukturi? Jer nacionalna veća su legitimisana da zastupaju interes svoje manjinske zajednice”, navodi Stepanović.

Dalja sudbina radija, odnosno ono što je ostalo od njega dakle potpuno je neizvesna. Gradonačelnik Jene Maglai ipak zadržava dozu optimizma.

„Lokalna samouprava je obezbedila sredstva da se Radio finansira do 1. novembra, a u republičkom budžetu su obezbeđena sredstva za socijalni program. No, iako grad nema puno prostora za dalje manevre, ne bih tek tako otpisao radio, iako su šanse da se spase zaista male”, kaže Maglai.

Otpočela izrada izmene Zakona o zaštiti prava i sloboda nacionalnih manjina

Izvor: sajt Ministarstva državne uprave i lokalne samouprave

Dana 03. decembra 2015. godine održan je prvi sastanak Posebne radne grupe za pripremu teksta Nacrtu zakona o izmenama i dopunama zakona o zaštiti prava i sloboda nacionalnih manjina.

Radnom grupom predsedava državni sekretar Ministarstva državne uprave i lokalne samouprave Ivan Bošnjak, a u njenom sastavu su predstavnici ministarstava državne uprave i lokalne samouprave, kulture i informisanja, pravde, prosvete, nauke i tehnološkog razvoja i unutrašnjih poslova, nacionalnih saveta nacionalnih manjina, Kancelarije za ljudska i manjinska prava, Koordinacionog tela za Bujanovac, Preševo i Medveđu, kao i Kancelarije Saveta Evrope.

Stručnu i tehničku podršku celokupnom

procesu pruža Misija OEBS-a u Republici Srbiji.

Državni sekretar Bošnjak je tokom svog izlaganja predstavio rokove i okvir u kome bi trebalo da se kreću izmene i dopune Zakona. Dogovoren je da će eksperti uraditi Polazne osnove koje će blagovremeno biti dostavljene članovima radne grupe i koje će predstavljati okvir za početak rada. On se ovom prilikom zahvalio Misiji OEBS u Republici Srbiji na podršci i izrazio je zadovoljstvo što je Radna grupa, sastavljena od predstavnika državnih organa,

eksperata i predstavnika nacionalnih saveta nacionalnih manjina, ovom važnom poslu pristupila profesionalno i odgovorno. Takođe je podsetio sve prisutne da Vlada Srbije i ovim potezom pokazuje snažnu volju da se položaj nacionalnih manjina što više unapredi.

Rok za usvajanje Zakona o izmenama i dopunama zakona o zaštiti prava i sloboda nacionalnih manjina utvrđen Aktionim planom za ostvarivanje prava nacionalnih manjina je drugi kvartal 2016. Sledеći sastanak Radne grupe biće održan u Šapcu u drugoj polovini decembra, do kada će biti sačinjene Polazne osnove, odnosno prva Radna verzija Zakona.

Poziv za javnu raspravu o Nacrtu strategije za socijalno uključivanje Roma i Romkinja u Republici Srbiji (2015 – 2025)

Vlada Srbije pripremila je Nacrt strategije za socijalno uključivanje Roma i Romkinja u Republici Srbiji za period od 2015. do 2025. godine.

Ovaj dokument je nastao iz potrebe da se, na jedan sistemski i sveobuhvatan način, pitanja socijalnog uključivanja Roma i Romkinja unaprede, kako na nacionalnom, tako i na lokalnom nivou, uz korišćenje iskustava u sprovođenju prethodne Strategije za unapređivanje položaja Roma u Republici Srbiji (2009 - 2015) i polaznih osnova za izradu nove strategije.

Vlada Republike Srbije poziva sve zainteresovane da od 26.11. do 17.12. dostave komentare na Nacrt strategije za socijalno uključivanje Roma i Romkinja u Republici Srbiji za period od 2015. do 2025. godine. Molimo vas da vaše ko-

mentare šaljete putem elektronske pošte na e-mail adresu strategija@ljudskaprava.gov.rs, ili poštom na adresu Kancelarija za ljudska i manjinska prava, Bulevar Mihajla Pupina 2, Novi Beograd, sa naznakom: Javna rasprava o Nacrtu strategije za socijalno uključivanje Roma i Romkinja u Republici Srbiji za period od 2015. do 2025. godine.

Više informacija možete pronaći na stranicama Kancelarije za ljudska i manjinska prava na linku <http://www.ljudskaprava.gov.rs/index.php/yu/vesti/1467-poziv-javna-rasprava-strategija-romi-2015-2015>

Strategija - važan dokument

Državni sekretar u Ministarstvu za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja, Nenad Ivanišević izjavio je da bi do kraja godine trebalo da bude završena javna rasprava o Nacrtu strategije za socijalno uključivanje Roma i Romkinja u Srbiji od 2015. do 2025. godine.

Ivanišević je na sednici Saveta za unapredjivanje položaja Roma i sprovodenje Dekade Roma rekao da Nacrt strategije predstavlja važan dokument koji na "kvalitetan način" definiše kako će Romi biti uključeni u srpsko društvo.

On je rekao da je tekst strategije naslonjen na strategiju "Evropa 2020" Strategija pametnog, održivog i inkluzivnog rasta, kao i da definije oblasti koje će se razvijati, a to su: obrazovanje, zapošljavanje, stanovanje, socijalna i zdravstvena zaštita Roma.

Ivanišević je rekao da su te oblasti značajne ne samo za život Roma u Srbiji, već i za život svih ljudi u Srbiji.

"Naše težište će biti da na jasan i kvantitativan način izmerimo koliko je Roma zaposleno zahvaljujući ovoj strategiji i koliko je Roma ušlo u zdravstveni sistem", rekao je Ivanišević.

Državni sekretar je rekao da bi rezultati ove strategije trebalo da budu vidljivi za deset godina i da je strategija zamišljena tako da se akcioni planovi donose na dve godine.

"Za deset godina moći ćemo da ocenimo koliko je strategija doprinela inkluziji Roma u srpsko društvo", rekao je Ivanišević.

Ušumović: Obezbediti finansiranje manjinskih medija

Izvor: RTV

Predsednik Udruženja novinara "Cro-info", Ivan Ušumović, izjavio je danas u Subotici da ovo udruženje insistira na stabilnom projektnom finansiranju medija koji izveštavaju na jezicima nacionalnih manjina.

Ušumović je na tribini "Izazovi manjiskih medija" u Subotici, rekao da je finansiranje manjinskih medija nepredvidivo i da sve zavisi od "dobre volje" stručne komisije koja dodeljuje sredstva za projekte po nejasnim kriterijumima.

"Naše udruženje je ove godine na republičkom konkursu dobilo nula dinara iz nama nejasnih razloga. Tražili smo objašnjenje, ali ga nismo dobili", kazao je Ušumović.

On je rekao da smatra da je potrebno

otvoreno kritikovati nacionalne savete ukoliko pokušaju da se mešaju u uređivanje nezavisnih medija na jezicima manjina.

"Hrvatsko nacionalno veće nikada nije uticalo, niti će uticati na uređivanje medija koji izveštavaju na hrvatskom jeziku", rekao je Ušumović i dodao da je "posao novinara da traži odgovore na pitanja koja se ne postavljaju".

Predsednik Izvršnog odbora Nezavisnog društva novinara Vojvodine (NDNV), Nedim Sejdinović, rekao je da bi se promenom Zakona o nacionalnim savetima moglo obezbediti dugoročno i stabilno finansiranje medijskih sadržaja na jezicima manjina čiji su osnivači nacionalni saveti, kao i onih čiji nisu, ali emituju programe na tim jezicima.

Sejdinović je kazao da je neophodna promena i Zakona o javnom informisanju i medijima u delu koji garantuje da će lokalne samouprave, pokrajina i država izdvajati značajna sredstva za konkursno projektno finan-

siranje kroz sufinansiranje medijskih sadržaja.

"Promena zakona bi trebala da obaveže one lokalne samouprave u kojima žive pripadnici nacionalnih manjina, da raspisuju posebne konkurse za manjinsko informisanje", ocenio je Sejdinović.

On je dodao da će veliku podršku od stranih donatora i EU imati mediji civilnog društva koji izveštavaju na jezicima nacionalnih manjina, ali da se mora obezbediti nezavisna uređivačka politika i profesionalno izveštavanje.

"Promena zakona bi trebala da obaveže one lokalne samouprave u kojima žive pripadnici nacionalnih manjina, da raspisuju posebne konkurse za manjinsko informisanje"

Nedim Sejdinović

U tom smislu, neki bi promatrač sa strane mogao zaključiti kako je mjesto predsjednika DSHV-a zapravo neka vrsta »krune« mog dosadašnjeg angažmana glede »hrvatskoga pitanja« u Vojvodini

XII IZLOŽBA BOŽIĆNJAKA PRIPRAVLJENA U MALOJ BOSNI

Vraćamo se tradiciji

Izvor: Bunjevačke novine

Prvu nedilju decembra, u drugoj nedelji Adventa, Udruženje građana "Bunjevačka vila" iz Male Bosne i ove godine spremno je dočekalo, što za praksu ovog Udruženja znači da je sve bilo pripravljeno za otvaranje XII Izložbe božićnjaka, koje je bilo upriličeno u nedelju, 6. decembra.

Kultni kolač – božićnjak ima posebno mesto u kući one čeljadi koja poštivaju običaje i tradiciju svojih didova i majki. Za starije poso oko pripravljanja božićnjaka, a za dicu vid sigre i zabave kroz koji se najbolje uči.

Da je tako vidilo se u prostorijama Doma kulture u Maloj Bosni, di su se med izloženim božićnjacima mogli vidit i oni koje su opravila upravo dica, i to od oni koja su u vrtiću, pa do stariji razreda, kako učenici iz OŠ „Matija Gubec“ iz Tavankuta, tako i iz domaće škule u Maloj Bosni „Ivan Milutinović“.

O načinu izrade božićnjaka, njegovoj simboliki i figuricama koje se meću na njeg poslednji godina sve se više divani.

Prija koju godinu Marija Bošnjak Maca, inače pokretač ideje o pripravljanju izložbi božićnjaka u Maloj Bosni, izdala je brošuru o načinu pravljenja božićnjaka, a na ovogodišnjoj izložbi positoci su imali priliku da premijerno pogledaju i film na istu temu.

– Posli knjige i uspiha koje je ona ostvarila došli smo na ideju da brošuru pritočimo u film, priko kojeg bi način izrade božićnjaka bio dostupan u još jednom formatu, koji će domaćicama još više olakšat poso oko pripravljanja božićnjaka – divani Nela Ivić, pridsidnica UG „Bunjevačka vila“ i dodaje da je film snimljen lane u produkciji Udruženja.

U filmu način izrade božićnjaka opisiva i prikaziva upravo Marija Bošnjak, koja nam na izložbi otkriva da prosečnoj redudi za jedan prosičan božićnjak triba do šest sati posla.

Ovogodišnju izložbu rado su pogledali i mladi i stari, al i pridstavnici Nacionalnog savita Bunjevaca i Grada Subotice, koji su se tom prilikom i obratili prisutnima. Dok je positioce isprid BNS-a pozdravila Kata Kuntić, pridsidnica Odbora za kulturu, pomoćnik gradonačelnika Subotice zadužen za oblast male privrede Ljuben Hristov istako je svoje zadovoljstvo što

je dio jedne lipe manifestacije.

– Kada sam prvi put video ove kolače nisam mogao da zaključim da li je to umetnost ili nešto drugo, ali mislim da je sve skupa, zanat, umetnost, velika volja i želja da se učini jedno ovako lepo delo.

Negujite vašu tradiciju jer je to nešto što ujedno čini i identitet vašeg sela – poručio je tom prilikom pomoćnik gradonačelnika i ujedno proglašio izložbu otvorenom.

Velečasni crkve Presvetog trojstva u

Maloj Bosni Dragan Muharem okupljenima je čestito nadlazeće svece, osvrnivši se na činjenicu da brez kruva ne bi ni nasbilo, ne misleći pri tom samo na kruv ko ranu, već i ko način zam okupljanje, počev od astala, pa sve do svečanosti ko što je izložba.

U tom smislu kruv je znak zajedništva i radosti, a božićni kolač upravo predstavlja jednu vrstu svečanog kruva, koji sve nas raduje i drži na okupu i jedinstvenima.

Adventski vijenac

Adventski je vijenac krug ili prsten od zimzelenog granja s četiri svijeće. Postavlja se na stol u vrijeme došašća kao simbol iščekivanja Božića. Svake nedjelje u došašću pali se po jedna svijeća.

Nastanak i razvoj adventskog vijenca

Ideja adventskog vijenca izvorno je nastala u vrijeme došašća. Prvi adventski vijenac na svijetu pojavio se 1838. u domu za siromašnu djecu "Das Rauhe Haus" ("Trošna kuća") u Hamburgu. Mladi evangelički pastor i odgojitelj Johann Hinrich Wichern (1808–1881) okupio je 1838. siročad s ulice te im u jednoj staroj i trošnoj kući ponudio novi dom. Svake je godine za vrijeme došašća sa svojim štićenicima organizirao trenutke molitve. U svome dnevniku zabilježio je da se u došašću 1838., želeći pronaći način da svojim štićenicima došašće učini što ljepšim, dosjetio da od prvog dana prosinca svakim danom za vrijeme molitve upale jednu svijeću. Wichern je stavljaо svijeće na veliki drveni vijenac koji bi na Božić zasjao poput velikog svjetlosnog kruga s 24 svijeće: 20 malih crvenih svijeće za dane u tjednu i četiri velike bijele svijeće za nedjelje došašća. Svake godine u došašću izvodili su ovaj kratak obred. Kako se za vrijeme molitve

na vijenac stavljaо i palila po jedna svijeća, taj se trenutak počeo nazivati "pobožnost sa svijećama". Oko 1851. Wichernovi su štićenici drveni vijenac počeli ukrašavati zimzelenim grančicama, a s vremenom se umjesto drvenog počeo plesti vijenac od zimzelenog granja. Taj se običaj proširio po evangeličkim obiteljima u Njemačkoj, a zatim u susjedne i prekoceanske zemlje. Krajem 19. stoljeća prešlo se na

četiri svijeće za četiri nedjelje došašća. Nakon Prvog svjetskog rata i katolici su počeli raditi adventske vijence. Prvi se pojavio 1925. u katoličkoj crkvi u Kölnu, a potom 1930. u Münchenu. Oko 1935. u crkvama su se blagoslovili adventski vijenci koji su se nosili kućama.

Simbolika adventskog vijenca

Četiri zapaljene svijeće na adventskom vijencu označavaju posljednju nedjelju došašća.

Adventski vijenac čine dva temeljna simbola - krug i svijeće, odnosno svjetlo. Krug ili prsten bez početka i kraja shvaća se kao simbol vječnosti i vjernosti.

Adventski vijenac tumači se kao znak Božje vjernosti zadanim obećanjima. Ponekad se adventski krug tumači kao krug zemaljski s četiri strane svijeta. Vjenac je u antičko vrijeme predstavljao znak pobjede i u kršćanstvu je postao znak po Kristu dobivenoga spasenja. Zimzeleno granje upućuje na život koji ne prestaje, na život vječni. Ove grane podsjećaju i na Isusov ulazak u Jeruzalem, kada ga je narod pozdravljao. I danas ambrozijanska liturgija u adventu predlaže čitanje Isusova svečana ulaska u Jeruzalem. Svjetlo svijeća označava dolazeće svjetlo Isusa. Adventske svijeće, izvorno crvene i bijele boje, upućuju na Isusovu žrtvu i pobjedu. Prema dugoj tradiciji na vijenac su se stavljaо tri ljubičaste svijeće, znak pokore i obraćenja kao pripreme Isusova dolaska, i jedna ružičasta koja se palila kao izraz radosti zbog Isusova rođenja. Prema jednoj tradiciji prva svijeća nazvana je prorokova svijeća, druga betlehemska, treća pastirska, a posljednja svijeća andela. Postupno paljenje svijeća znak je približavanja Božića.

HNV jedno od najfunkcionalnijih i najstabilnijih vijeća

Dan izbora za prvo Hrvatsko nacionalno vijeće, svečano je obilježen u petak u Velikoj vijećnici Gradske kuće. Ovom su prigodom dodijeljena priznanja zaslužnim pripadnicima hrvatske zajednice, a u okviru kulturno-umjetničkog programa, kojeg su pripremili djelatnici Zavoda za kulturu vojvodanskih Hrvata, nastupili su pjevačka skupina 'Kraljice Bodroga' Kulturno-umjetničkog društva Hrvata 'Bodrog' iz Baćkog Monoštora, mlađi tamburaši Hrvatske glazbene udruge 'Festival bunjevački pisama' iz Subotice i Maja Andrašić iz Kulturno-prosvjetne zajednice Hrvata 'Šokadija' iz Sonte.

Nazočnima se ovom prigodom obratio predsjednik Hrvatskog nacionalnog vijeća, dr. Slaven Bačić, koji je, među ostalim istaknuo kako je Vijeće i u Uredu za ljudska i manjinska prava i u Ministarstvu pravde prepoznato kao jedno od najfunkcionalnijih i najstabilnijih vijeća.

'Ovo je jedan od četiriju dana u godini kada možemo slobodno reći da smo ponosni što smo Hrvati i što možemo uživati u proslavi jednoga od dana naše zajednice. Hrvatsko nacionalno vijeće je jedno od prvih vijeća koje je formirano 2002. godine kada je donesen Zakon o zaštiti prava i sloboda nacionalnih manjina. Dodao bih da je ono vijeće, koje kao i sva druga, ima svoje prednosti i mane, nedostatke, ali ima i značajne rezultate. To je rezultat rada Vijeća u sva tri saziva, a Hrvatsko nacionalno vijeće je i u Uredu za ljudska i manjinska prava i u Ministarstvu pravde prepoznato kao jedno od najfunkcionalnijih i najstabilnijih vijeća.'

Generalni konzul Republike Hrvatske u Subotici, Velimir Pleša održao je govor u duhu predstojećeg blagdana – Božića:

'Ovaj od četiri praznika nalazimo u vremenu došašća, adventa, u ovo predbožićno vrijeme, u vrijeme slavlja blagdana Božića. A Božić je uz ostalo i blagdan prijateljstva. Božić je blagdan prijateljstva jer je Isus želio imati oko sebe prijatelje. Prvi prijatelji bili su mu betlehemski pastiri, a u njegovom životu prijatelji su mu bili svi oni koji su bili na rubu društva – bolesni, siromašni, slabici i grešni. K njima je on došao ih spasiti i povesti ih u dom svog nebeskog Oca. Danas je važno, radi ove prigode kojoj smo nazočni, naglasiti da je Božić blagdan prijateljstva, jer je Božja ljubav došla na ovaj svijet, a u ljubavi međusobno mogu biti samo pravi prijatelji. Vama, kao ljudima koji su u velikoj mjeri odgo-

vorni za položaj hrvatske zajednice ovdje u Srbiji, neka božićna poruka – Ne bojte se, ispunja srce radošću, osvjetljujući putovanje ovom zemljom i davajući vam smisao traganja za srećom.'

Na prijedlog Povjerenstva za dodjelu priznanja, Hrvatsko nacionalno vijeće je na svojoj redovitoj sjednici u petak donijelo odluku da se priznanje 'Pajo Kujundžić' za doprinos obrazovanju na hrvatskom jeziku dodijeli dvjema obiteljima čija su djeca pohađala nastavu na hrvatskom jeziku. To su obitelji Slavice i Franje Skenderovića iz Subotice i Jacinte i Zdenka Dulića iz Žednika. Njih je predložio predsjednik HNV-a, dr. Slaven Bačić.

Priznanje 'Dr. Josip Andrić' za doprinos hrvatskoj kulturi dobili su Josip Josa Jurca, pripadnik prve generacije tamburaša iz vremena dirigenta Pere Matošića, koga je predložilo Hrvatsko kulturno-prosvjetno-umjetničko društvo 'Matija Gubec' iz Rume i slikarica Cilika Dulić Kasiba, koju je predložio HKC 'Bunjevačko kolo'.

Dobitnik trećeg ovogodišnjeg priznanja 'Ban Josip Jelačić' za društveni rad u hrvatskoj zajednici je Đorđe Subotić, koga je kandidirao ravnatelj Zavoda za kulturu vojvodanskih Hrvata i predsjednik DSHV-a, Tomislav Žigmanov. Iako ne pripada hrvatskoj zajednici, Đorđe Subotić je kao predsjednik Odbora za informiranje Skupštine AP Vojvodine bio jedna od ključnih osoba u provedbi svih aktivnosti pri vojvodanskoj Skupštini na osnutku NIU 'Hrvatska riječ' tijekom 2001. i 2002. godine. Također, Subotić je imao značajnu ulogu u uvođenju hrvatskog jezika u tijelima i organizacijama AP Vojvodine, a također je i jedna od rijetkih javnih ličnosti koja kontinuirano govori o protjerivanju Hrvata iz Vojvodine, napose iz Srijema.

Počela rasprava o Nacrtu zakona o otklanjanju posledica oduzimanja imovine žrtvama Holokausta koje nemaju živih zakonskih naslednika

Srbija da godišnje isplaćuje 950.000 evra jevrejskoj zajednici

Izvor: Danas / Autor: A. V. MALUŠEV

Rasprrava o Nacrtu zakona o otklanjanju posledica oduzimanja imovine žrtvama Holokausta koje nemaju živih zakonskih naslednika počela je juče u Palati Srbija i o ovome će se pregovarati do 18. decembra, a kako je istaknuto, do kraja godine bi sve već trebalo da bude u Vladi.

Prema ovom zakonu, koji će biti usklađen sa Zakonom o restituciji, ali zbog specifičnosti načina na koji je ova imovina bila oduzimana potreban je i poseban pravni okvir, Srbija će u narednih 25 godina, svake godine, isplaćivati 950.000 evra jevrejskoj zajednici.

Nekretnine i pokretnosti, ali i papiri od vrednosti oduzete između 6. aprila 1941. i 9. maja 1945. od Jevreja koji su ubijeni, a iza njih nisu ostali potomci, biće vraćene ili nadoknađene jevrejskoj zajednici. Kako neki od učesnika rasprave ističu, za to vreme neće biti isplaćeno ni dva do tri odsto realno oduzete imovine.

Svim prihodima upravljaće Savez jevrejskih opština, a sredstva će biti korišćena za proučavanje i dokumentovanje perioda Holokausta, obeležavanje značajnih datuma u vezi s tim periodom, za naučnoistraživačke projekte, izdavanje publikacija, obrazovanje o Holokaustu i zločinima fašista, stipendiranje đaka i

studenata, finansijsku podršku preživelim Jevrejima i jevrejskoj zajednici, jačanje njenih veza sa sunarodnicima u svetu...

Kako se dobijeni novac troši, kontrolisće Odbor za nadzor koji će činiti dva pred-

stavnika Svetske organizacije Jevreja za restituciju, dva predstavnika jevrejskih opština i jedan predstavnik Vlade Srbije koji bi ujedno bio i predsednik tog odbora.

- Cilj ovog zakona je da se brojke zamene imenima i na taj način prikaže sudbina Jevreja na ovim prostorima. Na ovaj način mi ćemo bolje razumeti aktuelne procese koji vode monstruoznim stvarima. Ovo je pitanje i odnosa Srbije prema sopstvenim građanima i time, civilizacijski pomak na polju ljudskih prava, ali i način da se otkrije uzrok Holokausta - kazao je Strahinja Sekulić, direktor Agencije za restituciju.

Kako je objašnjeno na raspravi, Nemačka je u tadašnjoj Jugoslaviji vodila najdetaljnije popise imovine oduzete od Jevreja i predavala ih Vladi Milana Nedića.

Naknadnu nejasnoću čini samo nacionalizacija vlasništva koja je usledila nakon Drugog svetskog rata, ali je oduzeto vlasništvo u današnjoj Srbiji kao pravni naslednik ondašnje Jugoslavije, daleko jasnije nego u Češkoj ili Slovačkoj gde nemački popisi nisu bili tako detaljni.

Veličanstveno delo profesora Rota

Autor: Suzana Sudar

Gospodine Rot, dajući vam dozvolu da prevedete knjigu na nemački jezik, ja sam prekršila svoju zakletvu da neću nikada imati veze sa vašim narodom i jezikom. Sada sam vam dala pravo za prevod, jer sam uveđena da profesor humanista kao vi, 70 godina posle holokausta, mora biti jedna izuzetna osoba koja zaslužuje da ja ostavim iza sebe prošlost, napisala je Reli Pardo Alfandari, koja živi danas u Izraelu, Andreasu Rotu, profesoru Nemačke škole u Beogradu.

Reč je o njenoj knjizi sećanja "To je bio samo piknik". U pitanju je potresna isповест ove beogradske Jevrejke koja je kao devojčica godine Drugog svetskog rata provela pod lažnim imenom Rada Jovanović, u Dečanskoj ulici broj 21, sakrivena u stanu čoveka koji je radio kod njenog teče trgovca Jovana Jovanovića u prodavnici auto-delova. Dane je provodila u malom špajzu u kojem je čitala knjige.

- Sasvim slučajno, moja supruga koja je inače Irkinja, dala mi je da pročitam članak Dragoslava Simića o beogradskoj Ani Frank, objavljen u "Politici". Odmah sam kupio knjigu i to je bila prva knjiga koju sam pročitao na srpskom jeziku, i to na cirilici - sa neskrivenim ponosom kaže Andreas Rot (48), rodom iz Esena, koji tri godine živi i radi u Beogradu.

Lekcija iz istorije

Prvo što je pomislio kada je zaklopio korice knjige bilo je da ona mora biti

prevedena na nemački jezik, sa željom da u taj poduhvat budu uključeni učenici kojima predaje istoriju i nemački jezik. Na to ga je navela poseta Starom sajmištu i iznenađenje kada je primetio da daci priču o holokaustu doživljavaju kao nešto sasvim obično.

- Bio sam razočaran što nisu imali saosećanje ni svest da se nalaze na mestu užasnog zločina. Posle toga sam stalno razmišljao kako da to probudim kod njih. Nakon mesec dana, pomenuti članak me je odveo do knjige koja mi je darovala recept kako će učenici najbolje učiti i razumeti istoriju - rekao je Rot.

Zabrinulo ga je to što je Reli Alfandari na jednom mestu u knjizi napisala da nikada neće imati ništa sa Nemcima i njihovim jezikom.

- Za ovaj poduhvat nisam morao da tražim autorska prava jer je to školski rad. Čak ni to nisam želeo da uradim bez njene dozvole, jer u glavi su mi stalno bile reči koje je 8. maja 1985. izgovorio Rihard fon Vajczeker, predsednik Savezne Republike Nemačke, a povodom godišnjice završetka Drugog svetskog rata: "Mladi ljudi nisu odgovorni za to što se desilo, ali su odgovorni za to kako će, ako se ima u vidu prošlost, istorija dalje teći." Tada sam, kao 17-godišnji gimnazijalac, bio jedan od tih mladih ljudi. Znao sam da nisam kriv, ali da

nosim odgovornost i nisam želeo da napravim ni najmanju grešku - ispričao je Rot.

S ovom idejom upoznao je svoje kolege koje su ga podržale. Uključio se i Miloje Todorović, deda jednog učenika, koji je rado pristao da u okviru svoje jevrejske zajednice razgovara sa prijateljima koji bi mogli da pomognu.

- Ubrzo mi je javio da su spremni da uspostave kontakt sa Reli u Izraelu i da će pokušati da je uvere da ima smisla da njenu knjigu na nemački jezik prevedu učenici. Tako sam od Reli na kraju dobio zeleno svetlo za prevod - priseća se profesor Rot, koji je u predgovoru knjige zapisao svaki detalj ovog poduhvata.

Poseta logoru

U projekat prevođenja uključilo se 18 učenika Nemačke škole, uzrasta od 11 do 16 godina, uz profesorku Julijanu Kušević, Rotu i njegova suprugu Dirdru. I njihove dve kćerke su učestvovali u ovom projektu. Svako je dobio po jedno poglavje da prevede.

- Bila je to zanimljiva i poučna avantura u svet prevodilaštva za učenike među kojima ima i Srba i Nemaca, i Austrijanaca i Mađara...

Knjiga je ugledala svetlost dana

Arhiv duše

- Ja nisam pisac. Knjigu sam pisala za moju decu, a posvetila sam je svojim roditeljima i bratu koji su nastradali u logoru - rekla je skromno u našem prvom razgovoru Reli Pardo Alfandari, koju sam nazvao beogradska Ana Frank. Ana je rođena u Frankfurtu na Majni 1929, a Reli iste godine u Beogradu. Porodica Frank se 1942. krije u tajnom skloništu gde Ana počinje da piše dnevnik. Reli se te iste 1942. skriva u Aranđelovcu, a potom u Beogradu, u tajnom skrovištu u kojem zapisuje svoj arhiv duše - kaže za "Vesti" novinar Dragoslav Simić, autor sajta www.audioifotoarhiv.com, čiji je prikaz ove knjige bio glavni "krivac" za Rotovu ideju o živom učenju istorije kroz prevođenje.

Kako ovo nije komercijalno izdanje, sav prihod od prodaje biće, po dogovoru sa njenom autorkom, uplaćen Jevrejskoj opštini u Beogradu

zahvaljujući mom prijatelju Radislavu Nedijalkovu iz Sofije, kojem se dopala ideja i finansirao je ovo nemačko izdanje u tiražu od 500 primeraka - kaže Rot.

Kako ovo nije komercijalno izdanje, sav prihod od prodaje biće, po dogovoru sa njenom autorkom, uplaćen Jevrejskoj opštini u Beogradu gde je 26. novembra održana svečana promocija ove knjige koja na nemačkom jeziku nosi naslov "Poslastica" ("Zuckerschlecken").

Proletos, kada su završili prevod knjige, ponovo su otišli do nekadašnjeg

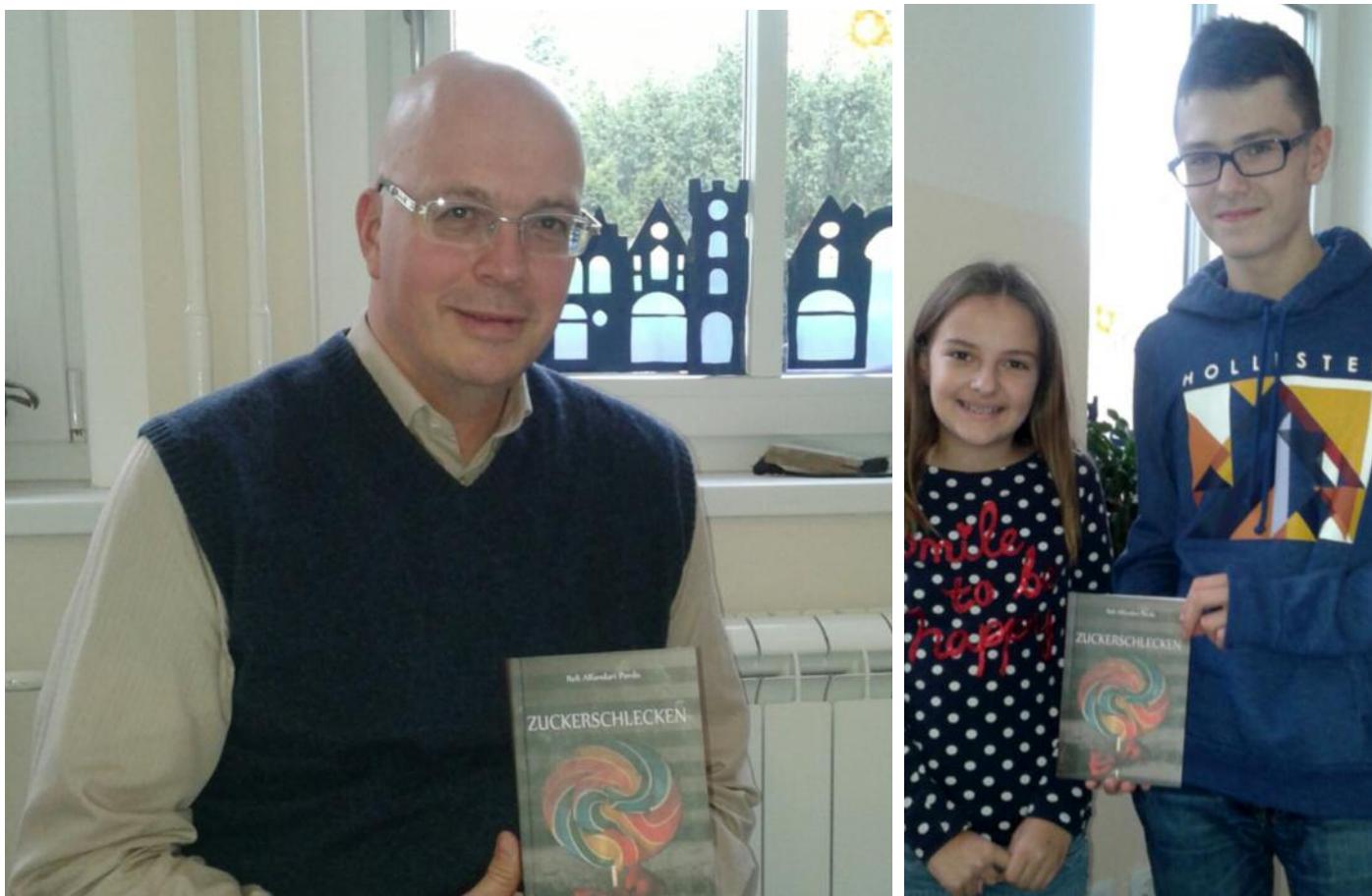
jevrejskog logora na Starom sajmištu gde su među ubijenima bila tri člana porodice Alfandari. Ovog puta,

učenicima su se pridružili i roditelji, profesori, i Relina sestra od tetke Mirjana Vuisić, kćerka trgovca Jovana Jovanovića.

- Deca su ovog puta razumela važnost i poruku sa tog mesta - ispričao nam je profesor Rot, kojem je Reli Pardo Alfandari čestitala rečima:

"Poštovani gospodine Rot, Knjiga je imala sreću da je stigla u Vaše ruke. Zahvaljujući Vašem radu, 'Piknik' je 'progovorio nemački'. Vi ste sada moj prijatelj."

Reli Pardo Alfandari

Prevario ih naslov

Učenici Anastasija Stojanović (12) i Marko Gonja (14) učestvovali su u prevođenju knjige "To je bio samo piknik".

- Obradovala sam se tom projektu.

Kada sam počela da čitam knjigu, u početku mi je bila zabavna jer je glavna junakinja naša vršnjakinja, ali kako sam odmicala sve više sam bila tužna - kaže Anastasija, a Marko do-

daje da ga je privukao naslov knjige:

- Reč piknik tako veselo zvuči. Očekivao sam potpuno drugačiji sadržaj, a onda sam ostao zatečen jer je reč o

surovom zločinu tokom Drugog svetskog rata u Beogradu.

Inače, ovakav naziv knjige, Reli je dala slučajno posle susreta sa jednom gospodom u Tel

Avivu. Kada su se raspitale gde je koja bila za vreme rata, Reli je pomenula Beograd i "svoj" špajz. Žena je odgovorila: "To je bio samo piknik, ja sam bila u Aušvicu."

Predstavnici nacionalnog saveta u Ministarstvu kulture i informisanja

RNa inicijativu Nacionalnog saveta romske nacionalne manjine, a u cilju unapređenja saradnje Saveta i Ministarstva kulture i informisanja, kao i unapređenja politike Saveta u ovim oblastima, danas je u prostorijama ministarstva održan sastanak, na kome su prisustvovali državni sekretar Saša Mirković, predsednik IO Saveta, Slavko Jovanović, zamenik predsednika IO saveta, Dragan Ristić i generalni sekretar Saveta, Zoran Kalanjoš.

U razgovoru sa delegacijom Nacionalnog saveta, Saša Mirković, državni sekretar u Ministarstvu kulture i informisanja, nagnasio je da je potrebno pokrenuti inicijativu za učešće predstavnika nacionalnih saveta nacionalnih manjina u Republičkoj radiodifuznoj agenciji, kao i njihovo aktivno učešće u procesu izmena Zakona o nacionalnim savetima nacionalnih manjina. Ovom prilikom je dogovorena i saradnja na zajedničkom pokretanju inicijative za formiranje kulturnih centara, kako je Strategijom za unapređenje položaja Roma i predviđeno i iznet zajednički stav da je potrebno iskoristiti postojeće kapacitete i unaprediti dostupnost kulturnog sadržaja u postojećim kulturnim

centrima.

Mirković je, takođe, predstavio i budući model projektnog sufinsaniranja Ministarstva kulture i informisanja i naglasio da je potrebno da Nacionalni savet pokrene inicijativu za izdvajanje sredstava za finansiranje projekata, koji imaju za cilj unapređivanje informisanja na jezicima nacionalnih manjina u lokalnim samoupravama, gde postoji odgovarajuća zastupljenost pripadnika manjinskih zajednica.

Dragan Ristić je istakao da je potrebno napraviti analizu kulturnog sistema i u saradnji Nacionalnog saveta i Ministarstva kulture i informisanja, pripremiti

konkurse i projekte, koji za cilj imaju poboljšanje nivoa distupnosti kulturnih sadržaja.

Slavko Jovanović je predstavio Nacionalni savet i aktivnosti na polju kulture i informisanja romske nacionalne zajednice i naglasio da bi, po uzoru na RTV, trebalo kreirati informativni program na jezicima nacionalnih manjina na Medijskom javnom servisu Srbije.

Dogovoreno je organizovanje narednog sastanka, koji će uslediti po raspisivanju konkursa Ministarstva u oblastima kulture i informisanja na jezicima nacionalnih manjina.

PODRŠKA KANCELARIJE UNICEF-A U SRBIJI NACIONALNOM SAVETU ROMA

UKancelariji UNICEF-a u Beogradu održan je sastanak na kome su prisustvovali direktor Kancelarije UNICEF-a u Srbiji, Mišel Sen Lo i rukovodilac Programa za praćenje prava deteta, Aleksandra Jović i delegacija Nacionalnog saveta romske nacionalne manjine, u sastavu: predsednik IO Saveta, Slavko Jovanović, zamenik predsednika IO Saveta, Dragan Ristić, i generalni sekretar Saveta, Zoran Kalanjoš, koji je organizovan u cilju jačanja saradnje i definisanja modaliteta podrške Nacionalnom savetu u sprovođenju politika namenjenih poboljšanju položaja Roma u Republici Srbiji.

Predsednik IO Saveta, Slavko Jovanović, istakao je da je Nacionalni savet romske nacionalne manjine Srbije jedini legitimni prestavnik Roma u Srbiji i partner državi u kreiranju i sprovođenju politika koje se tiču poboljšanja položaja Roma i dodao da, u tom smislu, očekuje podršku UNICEF-a. Jovanović je ovom prilikom, pozvao direktora Mišel Sen Loa da učestvuje u izradi Razvojne strategije Nacionalnog saveta.

Zamenik predsednika IO Saveta, Dragan Ristić, rekao je da je romsko kulturno nasleđe nepoznanica za većinu stanovnika Srbije i izneo predlog da se u školama, u kojima je uspostavljeno part-

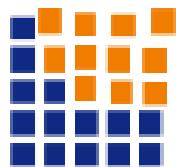
nerstvo sa organizacijom UNICEF-a, u okviru nastavnog predmeta "Građansko vaspitanje", jedan čas posveti promociji kulturnih vrednosti Roma, u cilju edukacije većinskog stanovništva.

Direktor Kancelarije UNICEF-a u Srbiji, gospodin Mišel Sen Lo, rekao je da Nacionalni savet vidi kao krovnu instituciju koja kreira politike koje se tiču unapređenja položaja Roma u Republici Srbiji i izrazio spremnost Kancelarije UNICEF-a u Srbiji da pruži punu podršku promociji dobrih i kvalitetnih osobina romskog naroda. Direktor je podržao i predlog za pokretanje medijske kampanje, posvećene edukaciji romske po-

pulacije i većinskog stanovništva.

"Mladi ljudi nemaju uzore u romskoj zajednici i to je nešto na čemu treba intenzivno raditi", zaključio je Mišel Sen Lo.

Na sastanku su definisani prioriteti buduće saradnje u oblastima obrazovanja, očuvanja kulturnog nasleđa Roma i edukacije, kako romske populacije, tako i većinskog stanovništva u Republici Srbiji na temu kulture i tradicije Roma i dogovorenii modaliteti budućeg zajedničkog delovanja.

Centar za istraživanja migracija
Center for Migration Studies

Publikaciju podržava Fondacija za otvoreno društvo, Ambasada Sjedinjenih Američkih Država iz Beograda i Misija OEBS u Srbiji. Mišljenja objavljena u biltenu ne predstavljaju nužno zvanične stavove vlada i organizacija koje finansiraju projekat